

TAJEMNO NAPŘÍČ STOLETÍMI

ZUZANA MUCHOVÁ-DAXNEROVÁ

TAJEMNO NAPŘÍČ
STOLETÍMI

Zuzana Muchová-Daxnerová

PŘEDMLUVA

Existují materialisté, či ateisté, kteří tvrdí, že vše je tvořeno hmotou a biochemickými procesy, a uznávají pouze přirozený svět.

Věřící lidé, ať už křesťané, anebo příslušníci jiných náboženství, mají vztah k osobnímu Bohu nebo božstvům, které vzývají, modlí se k nim, prosí o ochranu a jsou přesvědčeni, že vše závisí pouze na jejich vůli.

A pak jsou ti, kteří věří, že existuje něco mezi nebem a zemí, ale neví, co.

Máme vůbec duši? A jestli ano, kam se odebere, když se naše tělo promění v nehybnou a neživou schránku? Odpluje někam, přestěhuje se, bude poletovat mezi námi, anebo zanikne? Mají duši nejen lidé, ale také jiní živočichové a rostliny? Co je to vlastně duše? Nesmrtelné bytí, nepomíjivé jsoucnó, nedefinovatelná entita?

Nevíme! A tak se můžeme jen dohadovat a představovat si různé možnosti, jež nás dovedou do fantazijního světa, který však také může být skutečný.

Pět příběhů s odlišnou pointou v této knize nastiňuje případné eventuality, kterým můžeme a nemusíme věřit. Zřejmě nás jenom pobaví. Třeba se však svými myšlenkami a představami přibližujeme pravdě. Kdo ví?

NA DRUHÉ STRANĚ

1.

Tma, která se zdála nekonečná, najednou počala ztrácet na intenzitě. Svitla ve mně naděje, že to černo, které snad už nemohlo být černější, odejde někam do nenávratna. Konečně pomalu bledne a bledne. Strašně pomalu! Nebyl jsem schopen nic vidět, slyšet, cítit, byl to jen takový jakýsi nepatrný dojem kdesi hluboko uvnitř mě. Ale pak...

Nepropustná clona před mýma očima se rozplývá. Chtěl bych zaostřit zrak, zamrkat, ale nemohu pohnout víčky. Vlastně vůbec nic nemohu. Zvláštní, že si připadám tak lehce, jako bych neměl žádné tělo. Necítím jej, nic mě nebolí, nevnímám teplo, chlad či závan větru, ani žádnou vůni... Co je to se mnou? Jsem snad paralyzován?

Snažím se zakřičet, ale dokonce ani ten nepatrný pohyb v hrtanu nelze uskutečnit. Třeštím zrak, chtěje pohnout očními bulvami, ty mě však neposlouchají, necítím to známé napětí víček a okolí očí, nevím tedy, jak pojmenovat to, co jediné vnímám. Zkrátka jen zírám a vidím tu temnou mlhu, která se pomalu rozpouští.

Z jednolitě, stále světlejší kaše začínají vystupovat tvary, nesměle a jakoby bojácně, nejprve jsou to malé rozplizlé proužky s vlnícími se

okraji, které se posléze ustálí. Moc fantazie tvůrce tohoto divadla nemá, vzhledem k malé pestrosti barev. Mé oči se stále zaměřují na jednu jedinou věc, která nabývá jasných kontur, až s údivem seznám, co to je. Kosmova kronika česká.

Ve chvíli, kdy jsem konečně pochopil, že se dívám na knihovnu ve svém rodinném sídle, se ve mně rozpoutala chaotická a znepokojivá změť pocitů. Co to má znamenat?

Jak to, že se nemohu pohnout, dokonce ani ty nepatrné oční svaly mi nefungují... A v jakém stavu se to vlastně nacházím? Připadá mi, jako bych se nějakým malým průzorem koukal skrze zeď na protilehlou stěnu mé nejoblíbenější místnosti, plně pokrytou policemi napěchovanými knihami. Mám však jen velmi zúžený obzor, a proto budu muset poodstoupit a... a co vlastně?

To je ale hodně hloupý sen!

Trvá mi to ještě hodně dlouho, než jsem ochoten sám sobě připustit, že to sen není.

Ale co to vlastně je?

V hlavě se mi začínají promítat poslední normální okamžiky před momentem, kdy jsem se dostal do tohoto podivného stavu.

Každoroční závod. Cválám na koni a všechny nechávám postupně za sebou. Jistěže opět zvítězím, jako ostatně už několik posledních let. Na mě zkrátka nikdo nemá! Sice se tu letos objevila neteř baronky

Valické, což je po čertech odvážné děvče a tento rok má největší konkurentka, ale právě jí musím dokázat svou převahu. Líbí se mi.

V této chvíli nemyslím na manželku, jen na tu osůbku, díky které se ve mně rozeznívá již dávno zapomenuté chvění a hořkosladké zmatky. Bez výčitek svědomí, vždyť vím, že jsou to jen pocity, které dozajista zná nejeden muž a nejedna žena v dlouhotrvajícím manželství ve chvíli, kdy jsou náhle konfrontováni s kouzelnou bytostí opačného pohlaví.

I když, co kdyby?

Skryté pudy ve mně vyvolávají staré známé mladistvé ego... a já ve snaze ukázat svou samčí nadřazenost ještě víc popoženu koně. Mladou dívku, která se jako jediná držela nejdéle po mém boku, ztrácím za sebou a v tu chvíli zapomínám, proč vlastně takhle hazarduji. Opět je ze mě ten divoký mladík, který opojen rychlostí a nebezpečím ztrácí pud sebezáchovy.

V okamžiku, kdy se blížím k cíli, chystaje se k vítěznému výkřiku, zahlédnu ve výšce své hlavy zlověstnou věc, která se nečekaně objevila přede mnou.

Ne, ta tu neměla být... Ale to už můj úlek přeruší nečekaný bolestivý úder a počínající výkřik sklouzne... do tmy.

Jsem uvězněn. Ne ve svém těle, ale v jakési podivné krustě, která mi umožňuje pouze omezené vnímání, kvůli němuž ostře vidím

pouze tu jednu jedinou knihu a to ostatní kolem jen tak matně, rozmazaně, jako když neustále zíráte do jednoho místa.

Vlastně jen pocitově vím, kde co je.

Ano, vedle Kosmovy kroniky se nalézají historické knihy a rukopisy, jichž jsem sběratelem. V této prostřední polici mám také starožitné hodiny, které už chtěl ode mě koupit ne jeden zájemce, ale pro mě mají nedozírnou hodnotu. Celou stěnu knihovny pokrývají velmi cenné poklady. Mezi ně řadím i několik vzácných knih vlastnoručně mi darovaných profesorem Aloisem Jiráskem, kterého jsem měl tu čest poznat na gymnáziu v Litomyšli. Obrovitý stůl přede mnou, určený k důležitým rodinným poradám a zasedáním, mohu jen tušit. Stočit oči dolů nedokážu.

Slyším jen údery hodin v rytmickém taktu: tik tak... tik tak...

Vůbec nemohu pochopit, jak je možné, že jsem přežil tak prudkou ránu do hlavy od náhle se objevivší větve stromu. Jistěže žiji, když vidím svou knihu a slyším tikot hodin. Ale proč necítím žádnou bolest a neležím ve své ložnici v péči lékaře? Snad jsou tyto vidiny pouhé preludy. Pokouším se otevřít víčka, tak jsem to někdy dělával ve zlých snech, když jsem si uvědomoval, že se mi opravdu jen zdají. Nežrídka se mi podařilo se probudit.

Dneska je však každý pokus marný. Přesto se nevzdávám, přece to musí jednou skončit a já se ocitnu zpátky v realitě.

Zdá se mi, že uplynuly věky. Jsem pořád ve stejném nehybném stavu. Copak to nikdy nepřestane? Je to daleko horší než krutá bolest či mučení. Mé myšlenky se upírají jen k tomu, jak docílit probuzení z tohoto příšerného stavu. Nepřestávám se svou snahou rozhýbat oči. Jak je možné, že to trvá tak dlouho? Vždycky přece přijde vysvobození.

Čas utíká, i ten samojediný předmět v mém zorném poli mizí, když vše začíná tmavnout a já mám pocit, že den se mění v noc. Trvá to dlouho, velmi dlouho, než se ta nekonečná tma jakoby neochotně promění ve světlo... a toto perpetuum mobile pokračuje nemilosrdně a opakovaně.

Se zuřivou zarputilostí nepřestávám s tím jediným, čeho jsem schopen. Nepřestávám, a tu... hle, jako bych konečně cítil nepatrný pohyb svých očí. Je to jen okamžik, nezdálo se mi to? Ale ne, opět mám ten pocit, je to snad jen setina milimetru, ale přece...

Strašně dlouho to trvá, cítím naději i zoufalství, urputně se snažím i rezignuji, a pak zase... Pořád dokola bojuji s neviditelným nepřítelem i sám se sebou.

Má vytrvalost dochází pomalých úspěchů. Po strastiplných, nikdy nekončících vteřinách, minutách, hodinách – píd' po pídi se mé oční bulvy rozhýbávají, zkusím to nahoru, dolů i do stran...

Ách! Začínám vidět dál než na jeden předmět, širě než do jednoho bodu uprostřed. A náhle se nedívám jen na Kosmovu kroniku českou, ale můj zrak se zaostří i na předměty vedle ní, ty, které jsem schopen pojmout díky tomu zázračnému pohybu svých očí.

Ano, ano, ano! Konečně! Stal se zázrak.

A teď musím pokračovat dál, když jsem rozkázal očím, půjde to i s jinými částmi těla, určitě, jen mít trpělivost. Zkusím pohnout čelem, lícními svaly, bradou...

Teprve po nekonečně dlouhé době jsem pochopil, že to nejde. Jakkoliv jsem se snažil, víc než pohnout očima a nepatrně stáčet svůj pohled všemi směry jsem zkrátka nedokázal.

Noční můra pokračuje? Jak dlouho ještě? Dostal jsem snad od ranhojiče nějakou drogu? A jsem na tom po nehodě tak špatně, že mi podává bylinné lektvary, které způsobují halucinace? Jistě je to tak, protože najednou se ozve táhlý zvuk, jakoby se otvíraly těžké dveře. Ale vždyť slyším svou milovanou choť!

Ach, má lásko. Pomoz mi! Pomoz mi, ať se probudím. Pohlad' mě!

Mé myšlenky plné touhy přebíjí spleť různých hlasů, v níž zaslechnu jeden známý, který si nedokážu zařadit, ale také rozpoznávám silný baryton mého syna Václava.

Cože? Je to se mnou tak zlé, že se uvolil přijet ze svých dalekých cest, které jsou pro něj v životě nejdůležitější? A co zde vlastně dělají další lidé?

Spíš cítím, než vidím několik postav, vlastně jejich horní části nebo jen hlavy. Ozývá se halas, šum, zvuk odsunovaných židlí, teď si všichni sedají k velkému stolu.

„Vážení pozůstalí,“ říká ten povědomý hlas, a vtom už vím. Vždyť je to můj notář!

Co to říká? Co to...

Poslouchám a po nějaké době si uvědomuji, že tohle znám téměř nazpaměť. Čte mou závěť.

To je ale opravdu hloupý sen! opakuji si už poněkolkáté.

Vnímám tvou přítomnost, má lásko! Slyším tvůj tichý vzlyk.

Tak jsem umřel? Umřel jsem? Slyšel jsem, že komu se zdá o své vlastní smrti, bude dlouho žít. Anebo se mi to nezdá? Ale to je přece...to je přece nesmysl!

Třeštím oči jako blázen, aspoň si myslím, že třeštím, vidím dopředu a trochu do stran, vnímám pohyby mimo zorné pole a poslouchám, kdo co zdědí, jak bude rozdělen můj majetek...

Odkud se to vlastně dívám? Snažím se plně soustředit a vzpomenout si, co se nachází naproti místu, které vidím zřetelně. Je tam přece zeď a na ní... můj portrét.

Ta ledová ruka mi zasáhla místo, kde bych měl mít srdce, obemkla tu část, kde jsem cítil hrdlo... a krutě zmáčkla duši. A já si uvědomil, že se dívám ze svého obrazu.

2.

Když jsem konečně uvěřil nemožnému a vše pochopil do důsledků, byl to pro mě šok. Mozek se zdráhal uvěřit, duše si zoufala.

Tak takhle to je? Tak to vypadá na druhé straně?

Ale to je nemožné! To by přece všichni... nebo jen já? Jen já... nebo má duše... nebo co to vlastně zbylo z mého JÁ, prožívá či vnímá něco takového?

Je to trest? Trest za to, že jsem náhle jako mlsný kocour začal myslet na jinou ženu než na tu svou? Ale to je přece chlapecká přirozenost. Dokud myslíš na ženy, žiješ!